

ОБҐРУНТУВАННЯ

**щодо схвалення проєкту рішення, що має ознаки регуляторного акта, –
постанови НКРЕКП «Про внесення змін до Методики (порядку)
формування плати за приєднання до системи передачі та системи
розподілу»**

*(реалізація Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів
України щодо імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері
відновлюваних джерел енергії» від 02.09.2026 № 4963-IX)*

Відповідно до положень частини третьої статті 6 Закону України «Про ринок електричної енергії», до повноважень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), на ринку електричної енергії належать, зокрема, затвердження методик (порядків) формування плати за приєднання до системи передачі та системи розподілу.

Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері відновлюваних джерел енергії» від 02.09.2026 № 4963-IX були внесені зміни, у тому числі до статті 21 Закону України «Про ринок електричної енергії», якими запроваджено відмінний від загального підхід до визначення вартості плати за нестандартне приєднання до електричних мереж оператора системи розподілу для установок зберігання енергії (УЗЕ).

Так, зазначеним Законом передбачено, що для УЗЕ складову плати за приєднання потужності визначається як добуток більшої з величин додатково замовленої до приєднання потужності відбору або відпуску та ставки плати за нестандартне приєднання потужності, встановленої для УЗЕ. Під час розрахунку ставки плати за нестандартне приєднання потужності для УЗЕ враховується двонапрямний характер їхньої роботи і не допускається подвійне врахування вартості одних і тих самих технічних заходів оператора системи, пов'язаних із забезпеченням відбору і відпуску електричної енергії УЗЕ через одну точку приєднання.

З метою реалізації зазначених норм Закону України № 4963-IX Департаментом із регулювання відносин у сфері енергетики розроблено проєкт постанови, яким передбачається внесення змін до Методики (порядку) формування плати за приєднання до системи передачі та системи розподілу, затвердженої постановою НКРЕКП від 18.12.2018 № 1965 (далі – Методика) в частині визначення вартості плати за нестандартне приєднання до електричних мереж УЗЕ.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії»:

приєднання електроустановки – надання замовнику оператором системи передачі або оператором системи розподілу послуги із створення технічної можливості для відбору та/або відпуску в точці приєднання електроустановки замовника відповідної потужності з/до електричних мереж системи передачі або системи розподілу (у тому числі новозбудованих) електричної енергії необхідного обсягу з дотриманням показників її якості та надійності;

UB
НКРЕКП
№1995-17.1.3/26 від 30.09.2026
КЕП: Огн'юв А. В. 30.09.2026 17:02
3FAA9288358EC00304000000A2901E0091E7E800
Сертифікат дійсний з 01.10.2025 до 01.10.2027 09:17

ставка плати за нестандартне приєднання потужності – встановлене Регулятором для кожного оператора системи розподілу значення складової вартості послуги з приєднання 1 кВт потужності, яке диференціюється за визначеними показниками.

Так, Методикою для всіх операторів систем розподілу встановлено єдину питому вартість приєднання – створення 1 кВт потужності ($P_{\text{базова}}$), визначену на основі галузевих укрупнених нормативів вартості будівництва електричних мереж і підстанцій. Визначена питома вартість приєднання 1 кВт потужності з урахуванням коефіцієнта завантаженості трансформаторних підстанцій ($K_{\text{зтт}}^i$), який відображає фактичний рівень завантаженості електричних мереж на території відповідного оператора системи розподілу, розподіляється між ставкою плати за приєднання потужності споживання (відбору) та ставкою плати за приєднання потужності виробництва (відпуску).

Тобто, питома вартість приєднання – створення 1 кВт потужності враховує створення 1 кВт потужності споживання (відбору) та 1 кВт потужності виробництва (відпуску) або 1 кВт двонаправленої потужності без подвійного врахування одного й того самого мережевого ресурсу.

Слід зазначити, що питома вартість приєднання 1 кВт потужності покриває не лише створення (будівництво) трансформатора та/або лінії, а й загальну готовність мережі до інтеграції складного силового обладнання без погіршення показників якості електроенергії (ДСТУ EN 50160) для інших користувачів.

УЗЕ підключаються до електричної мережі через силові перетворювачі електроенергії (інвертори), робота яких у режимах швидкого перемикавання (заряд/розряд, надання послуг з регулювання частоти) генерує вищі гармоніки, здійснюється навантаження на систему компенсації реактивної потужності, що може викликати коливання напруги в енерговузлі.

При цьому ОЕС України має бути спроможна у будь-який момент часу як прийняти так і відпустити електричну енергію до УЗЕ. Тому, для розрахунку електричної мережі при приєднанні УЗЕ розраховується окремо кожен із режимів роботи такої електроустановки (як відбір, так і відпуск) незалежно від того, в який із періодів часу ця електроустановка буде працювати. Через це оператор системи повинен гарантувати наявність технічної спроможності енергосистеми в обидвох напрямках одночасно. Якщо проведений розрахунок вказує на відсутність резерву потужності хоча б в одному із напрямків, ця потужність має бути створена, зокрема побудована ПС, ТП та/або РП тощо.

З огляду на це змінами до Методики пропонується передбачити, що ставка плати за нестандартне приєднання потужності для УЗЕ відповідає питомій вартості приєднання – створення 1 кВт потужності, яка враховує двонаправлений характер їхньої роботи і не допускає подвійного врахування вартості одних і тих самих технічних заходів оператора системи, пов'язаних із забезпеченням відбору і відпуску електричної енергії УЗЕ через одну точку приєднання.

Слід зазначити, що на запит НКРЕКП НЕК «УКРЕНЕРГО» листом від 30.09.2026 № 01/60809 підтвердила актуальність методичного підходу, використаного при розрахунку питомої вартості приєднання 1 кВт потужності

згідно з СОУ-Н МЕВ 45.2-37472933-44:2011 «Укрупнені показники вартості будівництва підстанцій напругою від 6 кВ до 150 кВ та ліній електропередавання напругою від 0,38 кВ до 150 кВ. Норми» (зі змінами). Так, питома вартість створення 1 кВт потужності пропускної спроможності системи розподілу характеризує вартість створення відповідного мережевого ресурсу незалежно від напрямку потоку потужності під час його використання. Тому двонаправлений режим роботи електроустановки сам по собі не потребує зміни методичного підходу до визначення цього показника.

Вказаний проєкт постанови має ознаки регуляторного акта, у зв'язку з чим, згідно із статтею 15 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», він має бути оприлюднений на офіційному вебсайті НКРЕКП з метою одержання зауважень і пропозицій.

Враховуючи зазначене, Департамент із регулювання відносин у сфері енергетики пропонує схвалити проєкт постанови НКРЕКП «Про внесення змін до Методики (порядку) формування плати за приєднання до системи передачі та системи розподілу» та оприлюднити на офіційному вебсайті НКРЕКП з метою одержання зауважень і пропозицій.

**Директор Департаменту
із регулювання відносин
у сфері енергетики**

Андрій ОГНЬОВ

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про внесення змін до Методики
(порядку) формування плати за
приєднання до системи передачі
та системи розподілу

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. У главі 5 Методики (порядку) формування плати за приєднання до системи передачі та системи розподілу, затвердженої постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 18 грудня 2018 року № 1965:

1) у пункті 5.8 слово і цифру «формулою 5» замінити словом і цифрами «формулами 5 та 14»;

2) доповнити новим пунктом такого змісту:

«5.12. Плата за нестандартне приєднання «під ключ» $P_{\text{нст}}^3$ для електроустановок, призначених для зберігання енергії, визначається за формулами:

$$P_{\text{нст}}^3 = \max \left(P_{\text{замовлена}}^{\text{відпуск}}; P_{\text{замовлена}}^{\text{відбір}} \right) \times C_{\text{нст}}^{\text{к,н,місц,з}} + l_{\text{м}} \times C_{\text{лін}}^{\text{л,н,зем}} \text{ тис. грн.} \quad (14)$$

$$C_{\text{нст}}^{\text{к,н,місц,з}} = P_{\text{базова}_{\text{нст}}} \times K_{\text{к}} \times K_{\text{н}} \times K_{\text{місц}} \times K_{\text{інд}}, \text{ тис. грн/кВт.} \quad (15).».$$

2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО